

DOTZE MINUTS DE JULIOL

Les paraules tenen la virtut d'estavellar-se com una ampolla de vidre contra un mur de pedra. És un només un cop sec, però la sensació que capta el cervell instal·lat en el silenci és la de l'espetec d'un tro que reverbera mil vegades.

–Ho sento senyora, no hem pogut recuperar les imatges borroses. Hem digitalitzat el vídeo, ja forma part del fons de l'arxiu i li hem gravat en DVD perquè ho pugui mirar a casa, si vol. De totes maneres, la majoria es pot veure bé, si li ve de gust ensenyar-ho a la família ja pot fer-ho.

–Moltes gràcies, ja m'ho miraré a veure com es veu– i la frase queda òrfena, surant en l'aire de l'oficina i en el rastre de documents vells i ordinadors que es penjen.

Surt remugant i col·loca el DVD atrapat en la funda impersonal de plàstic al fons de la bossa. Només té dues hores justes abans de tornar a casa, una estona que haurà de gastar com una competició contra el matí. Fins la una, caldrà rascar el temps per fer possible la visita al supermercat, les compres a la farmàcia i la consulta a la fisioterapeuta. A causa de l'esforç constant de carregar, l'espatlla ja fa temps que ha declarat temps mort i reclama descans, com si desenganxar-la del mateix cos i concedir-li el recés fos possible. Cau la pluja fina de novembre i té pressa.

Dues hores només són cent vint minuts i passen molt ràpid quan hi ha mil coses a fer. Les compres les executa a tota velocitat, gairebé només ha de comprar menjar per un i els del súper li porten a casa, ella no podria carregar-ho. De camí es troba a la Pepita, no l'ha pogut esquivar i s'ha hagut de menjar un llarg discurs sobre els seus mals i el gest de condescendència pesada que li

ha dedicat quan li ha tocat a ella explicar-li les penes. És aquesta mirada, la lleugera caiguda d'uns ulls que es torcen cap avall i s'omplen de compassió, el braç que cerca el seu en un suau massatge, la delicadesa de les mans en donar-li els dos petons de comiat, tots aquells petits moviments que els altres fan per demostrar-li el seu afecte que a ella la deixen freda. A vegades es pregunta si no preferiria la indiferència a tota aquesta bonhomia, si no podria canviar aquests senyals de la creu llençats a l'aire per salutacions discretes, si no és tota la pena que desperta en el veïnat aquest pes que s'ha instal·lat al final del clatell i que li impedeix gairebé moure els braços.

És un migdia de cel gris i a l'escala no hi ha gens de llum. Ha de pitjar l'interruptor dos cops fins que arriba al replà i obre la porta fent un sospir dels que surten de les costelles i moren a la base de la gola. L'assistent social intenta donar-li el dinar sense èxit i ell segueix amb la mirada buida clavada en algun punt de la paret. Agafa amb força la base de la forquilla i el ganivet, les punxes enfrontades contra el sostre, com una criatura que espera les postres.

–No ha volgut menjar res, no hi ha manera– la noia se la mira amb cara de súplica, però segueix insistent –Ramon, que no dinarem avui? Mira, que ja ha arribat l'Antònia i encara estem així.

Ell mira al buit, amb aquella cara inexpressiva com una ampolla sense res a dintre. Sap que la busca a ella, encara que no sàpiga com demanar-ho. Respira, un cop, dos cops. Es treu la jaqueta i, molt lentament, li dóna ella mateixa, cullerada a cullerada, les restes de l'escudella mentre la noia que ve als matins es corda la jaqueta i marxa. Gairebé ha aconseguit que s'acabi mig plat, després l'haurà de carregar fins al bany, lluitant contra la seva força. L'asseu a la punta del sofà. Busca a la bossa el disc comptacte que li han

donat a l'arxiu i el col·loca a la platina de l'aparell reproductor, que executa la seva tasca i se l'empassa amb precisió i soroll mecànics. I comença a viatjar en el temps com tantes altres vegades.

A la pantalla, hi apareix tremolosa la platja dels anys seixanta, amb aquella profusió de grocs i blaus que només la memòria pot acostar-li. A l'arxiu han fet bona feina, pensa, i sent amb més força que mai el soroll d'aquelles onades que un dia van estavellar-se contra la sorra deixant un rastre d'escuma blanca. Al vídeo que ha vist cent vegades en el vell aparell analògic encara hi són tots. Els nens es barallen i cauen els uns damunt dels altres, coberts de sorra i de restes de sal que els brillen damunt de les cames, presos d'una energia incontenible que, tot i això, la càmera va guardar i que ha contemplat durant trenta anys.

Devia ser una tarda de juliol, un d'aquells dies de vacances, de sol i de carmanyoles d'ensalada russa i truita de patates. Les criatures són les que més surten, petites llagostes que salten, boten i saluden a través de l'objectiu. Ella també hi apareix, amb un banyador negre de cos sencer i una veu que no coneix, que reclama a la canalla que surti de l'aigua i que vinguin a menjar. No es recorda del dia que era, però encara era possible gaudir de la platja sense haver de negociar el metre quadrat, tenien tot l'espai del món i la vida al endavant i saltaven onades contra el vent de l'estiu.

La gravació són dotze minuts de pau. A la meitat de la pel·lícula és quan hi surten tots. Els nens devoren un gelat empresonat entre galetes a queixalades i també ella hi apareix menjant-se la seva porció amb certa timidesa i la cara atrapada darrera unes ulleres de sol immenses. El sol li grava aquell cos que, ella que pot, gairebé no recorda. Al final, és ella mateixa qui devia assumir la

tasca de gravar perquè hi apareix el Ramon, el seu home que sempre en tenia una per comentar i que algun dia va quedar-se atrapat en algun punt. L'Antònia es pregunta si quan veu la gravació el seu home reconeix les imatges.

Tot el vídeo es conserva bé, excepte el darrer fragment. Irònicament, de tant mirar-lo per recordar el marit que va començar a oblidar, el rostre de l'home que mirava les ones s'ha fet malbé i ara només li queda per recordar-lo una imatge borrosa, maltractada pel temps i la fragilitat de la cinta analògica. Ens els últims instants de la gravació, només hi ha imatges borroses i la veu viva del seu marit, ara un deix mecànic, li recorda com havia estat d'enèrgic aquells temps que les ones picaven amb força.

I just en els darrers instants de la gravació, sent la pressió de les llàgrimes pujant-li per la gola i martellejant-li els ulls. S'acosta una mica al seu marit per contemplar el rostre inert que contempla la pantalla sense entendre-la, una cara que veu amb detall, però que li queda llunyana. Agafa la mà de l'home que pot veure però no sentir, contemplant l'home que estimava i que va perdre el rostre amb el pas dels anys. La tarda cau grisa i ells segueixen asseguts al sofà, esforçant-se per recordar i lluitant contra l'oblit, atrapats per la força de dotze minuts que juliol.